

კოგნიტური მეტაფორები თანამედროვე იტალიურ და ქართულ მასმედიაში : კოვიდ 19

სალომე ირემაძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

საკვანძო სიტყვები: მეტაფორა, კოვიდ 19, საქაჩთველო, იგადია

მეტაფორის შემსწავლელი ბევრი სხვადასხვა თეორია არსებობს. ტრადიციულად, მეტაფორა განიხილებოდა ენობრივი ფორმის თვალსაზრისით და მას განმარტავდნენ, როგორც მხატვრული მეტყველების ხერხს, პოეტური აზროვნების ფორმას. ბოლო პერიოდში კი მკვლევრების ყურადღება მიიქცია მეტაფორის ემპირიულმა ბუნებამ კოგნიტურ და ფსიქოლოგიურ კონტექსტში. ენის შესწავლის პროცესში მნიშვნელოვანი გახდა ადამიანის კონცეპტუალური აზროვნების როლი ენასთან მიმართებაში.

კოგნიტურ ლინგვისტიკაში მეტაფორა განმარტებულია, როგორც ერთი კონცეპტუალური სფეროს გაგება მეორე სფეროს ტერმინებში. მაგალითად, როდესაც ვსაუბრობთ **ცხოვრებაზე**, როგორც **მოგზაურობაზე**; **კამათზე**, როგორც **ომზე**. მეტაფორის ამგვარი გაგება უკავშირდება ჩვენს ყოველდღიურ გამოცდილებას. ჩვენ ზუსტად ვიცით (ჩვენი გამოცდილებიდან) რა არის მოგზაურობა, ომი და მათ ვიყენებთ აბსტრაქტული ცნებების (ცხოვრება, კამათი) გასაგებად. ვცდილობთ, განვმარტოთ აბსტრაქტული ცნებები კონკრეტული ცნებების დახმარებით.

ნაშრომის მიზანი იყო, დაგვედგინა და გაგვეანალიზებინა, როგორ დამკვიდრდა თანამედროვე მსოფლიოს ერთ-ერთი უდიდესი პრობლემა, კოვიდ-19, როგორც კოგნიტური მეტაფორა იტალიურ და ქართულ მასმედიაში: რომელი ლინგვისტური მეტაფორები გამოიყენება მისი აღწერისათვის; კოგნიტური მეტა-

ფორების რომელი წყარო დომენები ახდენენ კორონავირუსის კონცეპტუალიზაციას; როგორი სახის კონცეპტუალური მეტაფორები ქარბობს ზოგადად ადამიანის დისკურსში; რა მსგავსება - განსხვავება იკვეთება იტალიურ და ქართულ მაგალითებში.

ანალიზის საფუძვლზე კიდევ ერთხელ გამოიკვეთა, თუ რამდენად დიდ როლს ასრულებს აბსტრაქტული სფეროს გასაგებად ჩვენ ირგვლივ არსებული ფიზიკური სამყარო და ამ ფიზიკურ სამყაროსთან ურთიერთობის შედეგად ჩამოყალიბებული პირადი გამოცდილება. შეგროვებული მასალის ანალიზის შედეგად იტალიურ და ქართულ ენაში გამოვლინდა ორი ძირითადი კონცეპტუალური მეტაფორა: კოვიდთან ბრძოლა არის ომი და კოვიდი არის ბუნებრივი კატასტროფა. ორივე ენაში სრულად არის დამუშავებული ის მეტაფორული გამომდინარეობანი (entailments), რომლებიც მთლიანობაში ქმნიან ამ კონცეპტუალურ მეტაფორებს.

ლიტერატურა:

- არისტოტელე. (1981). რიტორიკა. თბილისი: „თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა“.
- ბეიტსი, ბ.რ. - Bates, B.R. (2020). The (In) Appropriate of the WAR Metaphor in Response to SARS-COV-2: A Rapid Analysis of Donald J. Trump's Rhetoric. <https://doi.org/10.3389/fcomm.2020.00050>
- გალანტინო, მ.გ. - Galantino, M.G. (2010). Health, risk and communication: the case of atypical pneumonia. (SARS). Sapienza University of Rome. <https://www.researchgate.net/publication/339942316>
- გულიაშვილი, ნ.(2017). 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომის მეტაფორული რეპრეზენტაციები: ომის კონცეპტუალური მეტაფორების კრიტიკული ანალიზი გენდერთან მიმართებაში.თბილისი: „კადმოსი“.
- კირვალიძე, ნ. (2009). პოლიტიკური დისკურსი და კოგნიტური მეტაფორები.3 (35). 121 – 125. თბილისი: „ინტელექტი“.
- კროფტი, ვ. კრუზ, დალანი. - Croft, W & Cruse, D.Alan. (2004). Cognitive Linguistics. Cambridge University Press.

კოვეჩესი, ზ. -Kövecses, Z. (2002). Metaphor. A practical introduction. Oxford University

Press.

კოვეჩესი, ზ. - Kövecses, Z. (2010). Metaphor and Culture. Acta Universitatis Sapientiae.

ლაკოფი, გ., ჯონსონი, მ. - Lakoff, G., & Johnson, M. (1998). Metaphor and everyday life.

Milan: Bompiani Instruments edition.

პასკოლეტი, მ. - Pascoletti, M. (2020). We are not at war and solidarity is needed against

the coronavirus. <https://www.valigiablu.it/coronavirus-solidarieta/>

რიბაკოვა, ე.ვ. - Ribakova, E.V. (2015). Metaphor Paradigms.

https://www.academia.edu/24424022/%D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%A2%D0%AC%D0%AF_%D0%9F%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%B3%D0%BC%D1%8B_%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%B0%D1%84%D0%BE%D1%80%D1%8B

სონტაჯი, ს. - Sontag, S. (1979). Illness as a Metaphor. Aids and Cancer. Turin: Giulio

Einaudi publisher.

სპინა, ს. - Spina, S. (2020). The plague and the earthquake and other metaphors. Coronavirus

in the speech of the Italian press. https://www.treccani.it/magazine/lingua_italiana/articoli/scritto_e_parlato/peste.html

ტესტა, ა. -Testa, A. (2020). Let's stop saying it's a war.

<https://www.internazionale.it/opinione/annamaria-testa/2020/03/30/metafora-guerra-coronavirus>

ფალოპა, ფ. - Falopa, F. (2020). On the “invisible enemy” and other war

metaphors. https://www.treccani.it/magazine/lingua_italiana/articoli/parole/cura_parole_2.html

ჩიანგი, ვ. დუანი, რ. - Chiang, W. & Duann, R. (2007). Conceptual metaphors for SARS: “war” between whom? 579 – 602. <https://www.jstor.org/stable/42889150>

ემპირიული მასალის წყარო:

<https://www.repubblica.it/>

<https://www.kvirispalitra.ge/>

<https://www.geocase.ge/ka/experts/15>

COGNITIVE METAPHORS IN MODERN ITALIAN AND GEORGIAN MASS MEDIA: COVID 19

Salome Iremadze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Faculty of Humanities

Keywords: *metaphor, covid 19, Georgia, Italy*

There are different types of theories for studying metaphors. Traditionally, metaphor was viewed in terms of linguistic form and it was interpreted as a means of artistic expression, a form of poetic thought. More recently, however, researchers have focused on the empirical nature of metaphor in cognitive and psychological contexts. Thus, the role of human conceptual thinking in relation to language has become important in the process of language learning.

In cognitive linguistics, metaphor is defined as the understanding of one conceptual domain in terms of another domain, e.g. when we talk about LIFE AS JOURNEY; ARGUING AS A WAR. Such understanding of metaphor is linked to our daily experience. We know exactly (from our experience) what travelling or war is and we use them to understand abstract concepts (life, argument). We try to explain abstract concepts with the help of specific concepts.

The aim of the paper was to establish and analyze how one of the biggest problems of the modern world, Covid-19, was established as a cognitive metaphor in the Italian and Georgian mass media and which linguistic metaphors are used to describe it; which source domains of cognitive metaphors are conceptualized by the coronavirus; what kind of conceptual metaphors predominate in human discourse in general; what are the similarities and differences between the Italian and Georgian examples.

Based on the analysis, once again, it was revealed how the physical world around us, and the personal experience formed as a

result of the relationship with it, plays a great part in understanding the abstract domain. The analysis of the collected material revealed two main conceptual metaphors in Italian and Georgian languages: THE FIGHT AGAINST COVID IS WAR and COVID IS A NATURAL DISASTER. Both languages fully process the metaphorical entailments that make up these conceptual metaphors.

References:

- Aristotele. (1981). Ritorika. [Rhetorics]. Tbilisi: "Tbilisi State University Press".
- Bates, B.R. (2020). The (In) Appropriate of the WAR Metaphor in Response to SARS-COV-2: A Rapid Analysis of Donald J. Trump's Rhetoric. <https://doi.org/10.3389/fcomm.2020.00050>
- Chiang, W. & Duann, R. (2007). Conceptual metaphors for SARS: "war" between whom? 579 – 602. <https://www.jstor.org/stable/42889150>
- Croft, W & Cruse, D.Alan. (2004). Cognitive Linguistics. Cambridge University Press.
- Falopa, F. (2020). On the "invisible enemy" and other war metaphors. https://www.treccani.it/magazine/lingua_italiana/articoli/parole/cura_parole_2.html
- Galantino, M.G. (2010). Health, risk and communication: the case of atypical pneumonia (SARS). Sapienza University of Rome. <https://www.researchgate.net/publication/339942316>
- Guliashvili, N. (2017). 2008 tslis ruset-sakartvelos omis metaporuli reprezentatsiebi: omis kontseptualuri metaporebis kritikuli analizi gendertan mimartebashi. [Metaphorical representation of 2008 Russian-Georgian war: critical analysis of conceptual metaphors of war in relation with gender]. Tbilisi: "Kadmosi", 51.
- Kirvalidze, N.(2009). Politikuri diskursi da kognituri metaporebi. [Political discourse and cognitive metaphors]. 3 (35). 121-125. Tbilisi: "Intellect".
- Kövecses, Z. (2002). Metaphor. A practical introduction. Oxford University Press.
- Kövecses, Z. (2010). Metaphor and Culture. Acta Universitatis Sapientiae.197-220.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1998). Metaphor and everyday life. Milan: Bompiani Instruments edition.
- Pascoletti, M. (2020). We are not at war and solidarity is needed against the coronavirus. <https://www.valigiablu.it/coronavirus-solidarieta/>
- Ribakova, E.V. (2015). Metaphor Paradigms. https://www.academia.edu/24424022/%D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%A2%D0%AC%D0%AF_%D0%9F%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%

B3%D0%BC%D1%8B %D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%B0%D1%84%D0%BE
%D1%80%D1%8B

- Spina, S. (2020). The plague and the earthquake and other metaphors. Coronavirus in the speech of the Italian press. https://www.treccani.it/magazine/lingua_italiana/articoli/scritto_e_parlato/peste.html
- Sontag, S. (1978). Illness as a metaphor. Aids and Cancer. Turin: Giulio Einaudi publisher.
- Testa, A. (2020). Let's stop saying it's a war. <https://www.internazionale.it/opinione/annamaria-testa/2020/03/30/metafora-guerra-coronavirus>

Source of empirical material:

<https://www.repubblica.it/>

<https://www.kvirispalitra.ge/>

<https://www.geocase.ge/ka/experts/15>